

[Formanden.]

„Kan ministeren oplyse årsagen til, at direktoratet for børne- og ungdomsforsorgen ikke for længst er skredet ind over for de tilstande, som hersker på visse af vore børne- og ungdomshjem?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 17. januar, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af ligningsloven.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens lønningsvæsen m. v.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om kirkers bestyrelse m. m.

Mødet hævet kl. 17.52.

46. møde.

Fredag den 17. januar kl. 10.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven.

(Lovforslaget (nr. 158) findes i tillæg A. sp. 3279, fremsættelsen i tidenden sp. 2675).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grünbaum: Jeg kan på mit partis vegne sige, at vi giver tilslutning til lovforslaget.

Stetter: Vi kan medvirke.

Foged: Ligeså.

Ømann: Tiltræder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

(Lovforslaget (nr. 97) findes i tillæg A. sp. 2075, fremsættelsen i tidenden sp. 1913).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ove Hansen: Det lovforslag, vi nu skal behandle, indeholder to væsentlige ændringer. Den første går ud på at genindføre den såkaldte bondegårdsregel, der bestemmer, at hvor der er tale om landbrugsjord, skal den vurderes efter værdien som landbrugs-

[Ove Hansen.]

jord, selv om handelsværdien måske er højere.

Dernæst foreslår man, at der skal foretages en fordeling af ejendomsværdien for landbrugsjendomme, således at stuehuse med dertil hørende have skal vurderes særskilt.

Må jeg om indførelse af bondegårdsreglen sige, at denne regel har vi jo nogle gange drøftet her i Folketinget. Den har været fjernet, den har været genindført, og sidst blev den fjernet i 1965. Det var ikke regeringen, der dengang foreslog, at bondegårdsreglen skulle fjernes, men under udvalgsbehandlingen blev der flertal for, at den blev fjernet, og jeg tror, jeg tør sige, at det var den radikale ordfører, hr. A. C. Normann, der var særlig interesseret i, at vi fik reglen væk. Jeg synes i og for sig, at hr. A. C. Normanns synspunkter var rigtige, for det er jo lidt ejendommeligt, at selv om man ved, at jords handelsværdi er meget stor, skal den alligevel ansættes til den temmelig lave værdi som landbrugsjord. Det er min erfaring, skal jeg villigt indrømme, at fjernelsen har bragt ulemper, men jeg tror også, man kan sige, at den har bragt fordele. F. eks. ved vi, at når vi indfører bondegårdsreglen igen, bliver der ikke mulighed for at opmuntre til udstykning eller til byggemodning i det hele taget.

Dernæst synes jeg også, det er værd at lægge mærke til landbrugets stilling med hensyn til grundskatterne. Landbruget er nu fri for afgift til staten, og der skal heller ikke betales til amtskommunen; det betaler staten. Vi har heller ikke grundstigningskyld længere, vi har alene den kommunale grundskyld. Nu ved jeg godt, at der kan nævnes eksempler på, at landbrugsjord er vurderet højt, og at der derfor har været landmænd, der har måttet betale en temmelig høj afgift. Det har vi også taget i betragtning, idet jo den forrige regering indførte en henstandsordning, således at landbrugere, der blev udsat for en temmelig hård grundbeskatning, kunne få henstand med skattebetalingen.

Vi er naturligvis villige til i et folketingsudvalg at se på forslaget om bondegårdsreglens indførelse. Men hvis den skal indføres, synes jeg, at vi også må kigge på kapitalvindingsafgiften. Jeg tror simpelt

hen, det er en nødvendighed at få skærpede bestemmelser her. Der er jo folk, der ønsker at købe jord i yderzonerne, fordi de ved, at det ad åre bliver inderzonejord, der kan bygges på; derfor opkøber de jorden til en lav pris i yderzoneområderne. Men vi kan vel få lejlighed til at se nærmere på disse problemer i det folketingsudvalg, jeg forventer bliver nedsat.

Med hensyn til fordelingen af ejendomsværdien på stuehuset, landbrugsbygningerne og jorden, er vi interesseret i, at stuehusene og haven dertil vurderes særskilt. Jeg ser også, at man i ligningsrådet har anbefalet det. Jeg går ud fra her, at man så giver disse stuehuse samme status, som parcelhuse har i dag med hensyn til fastsættelsen af lejeværdien og det standardfradrag for vedligeholdelsen, man tillader i dag. Jeg vil dog pege på, at reglerne om vedligeholdelse af bygninger kan misbruges. Det kan somme tider, når man får håndværkerregninger, være lidt svært at sondre mellem, hvor vedligeholdelsen har fundet sted, om det er på stuehuset eller på landbrugsbygningerne. Det tror jeg, vi må se lidt nærmere på i folketingsudvalget. Men selve tanken om en sondring ved værdiansættelsen synes jeg lyder rimelig og fornuftig.

Jeg må til slut sige, at når vi i udvalget skal se nærmere på disse ændringer i vurderingsreglerne, ville vi gerne høre lidt om, hvad regeringens planer for ejendomsbeskatningen i det hele taget er. Skal vi nu til stykkevis at løse visse opgaver? Det ville være rart for os, der tilhører oppositionen, at få et billede af, hvordan den fremtidige kommunale ejendomsbeskatning skal være. Nu ved jeg, at finansministeren kan sige, at det er indenrigsministerens område og ikke hans; men vi ville gerne høre regeringens synspunkter herom. Jeg ved ikke, om de forlydender, der har været i avisen, er rigtige, nemlig at man skal begrænse kommunernes adgang til selv at fastsætte grundskyldpromillernes højde. Jeg har også set, at der har været tale om et gulv for den laveste promille, man må anvende. Det kan vi måske få lidt nærmere at vide om af finansministeren enten nu her i salen — det ville være bedst — eller i folketingsudvalget.

Jeg kan på mit partis vegne sige, at vi er villige til i en udvalgsbehandling at se nærmere på de ændringer, der her foreslås.

Niels Ravn: Jeg forstod på hr. Ove Hansen, at han ikke mente, at afskaffelsen af bondegårdsreglen havde skabt problemer af væsentlig betydning. Det synes jeg dog fremgår alene af, at man efter at have gennemført afskaffelsen i 1965 allerede sidst på året 1966 vel ikke ændrede loven, så man fik løst problemet, men dog indførte den kendte henstandsordning. Det var en indrømmelse af, at som ordningen var, var den urimelig; da var der befolkningsgrupper, der blev ramt på en sådan måde, at de simpelt hen økonomisk ikke var i stand til at bære den byrde, der var blevet lagt på dem.

Jeg takker finansministeren for, at han nu har taget initiativet til virkelig at få løst problemet, således at de, der er så uheldige eller heldige — opfattet som man vil — at være bosiddende i disse områder og fortsat, i hvert fald i et stykke tid, skal drive deres ejendom som landbrugsejendom, gartnerivirksomhed osv., nu får sådanne vilkår, at de indtil videre kan fortsætte deres erhverv på den måde, de ønsker.

Jeg mener, at det er en god og fornuftig ordning, som vi kan være tilfreds med. Jeg har også med tilfredshed konstateret, at der i kraft af det lovforslag, som blev fremsat i går af indenrigsministeren, allerede fra den 1. april i år vil blive rådet bod på forholdet. Det lovforslag, vi her behandler, får først virkning fra den 1. april 1970, men det tomrum, som derved ville opstå, er nu blevet udfyldt ved det i går fremsatte lovforslag, som jeg i øvrigt ikke skal kommentere ved denne lejlighed.

Den anden ændring med hensyn til stuehusenes særskilte vurdering er vel også rimelig og fornuftig. Det er bekendt, at der ved den fælles vurdering har været problemer for ligningsmyndighederne med at fastsætte lejeværdien af beboelseshusene. Jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at selv om man nu gennemfører denne bestemmelse og derved får en særskilt vurdering af stuehuse med tilhørende have, er jeg ikke sikker på, at man alligevel ikke vil have problemer. Der nævnes i lovforslaget, at der skal fast-

sættes en eller anden procent for lejeværdien. Hr. Ove Hansen var også inde på fradragsproblematikken og drog en parallel til parcelhusene, hvad der kan være meget rimeligt. Der er dog et forhold, der i mange tilfælde adskiller disse beboelser fra parcelhusene, nemlig at de, efterhånden som udviklingen er skredet frem ude i landbruget, er blevet mere og mere uhensigtsmæssige, fordi de er alt for store; de rummer i mange tilfælde en lang række delvis ubenyttede og ubeboede rum, der kun bebyrder ejerne med ekstra arbejde og ekstra vedligeholdelsesudgifter. Det er efterhånden sådan, at på selv ret store landbrugsejendomme er konen og manden alene om bedriften, og de har ikke megen tid tilovers til at tage sig af de store og i mange tilfælde ret uhensigtsmæssige beboelsesbygninger. Jeg vil gerne bede finansministeren være opmærksom på, at her er et problem, som vi kommer til at se på. Hvis man bare får en ganske enkel linje uden at tage hensyn til disse ejendommers beskaffenhed, tror jeg, der vil være nogle, som vil blive ramt urimeligt.

Det er klart, som der er gjort opmærksom på i lovforslagets bemærkninger, at såvel amts- som sognekommunerne vil få et vist provenutab, nemlig en 15-16 mill. kr. i alt fordelt med henholdsvis 7 mill. kr. og 9 mill. kr. på amts- og sognekommunerne eller primærkommunerne, som vi nu kalder dem. Det er ikke store beløb, men de vil ramme noget uens, idet det navnlig vil være i omegnskommunernes områder, det vil blive føleligt. Jeg ved ikke, om man i problematikken omkring byrdefordelingen også har haft dette problem med i sine overvejelser, og det vil jeg gerne spørge finansministeren om.

Jeg hilser lovforslaget med tilfredshed, men vil altså gerne, at vi i et udvalg lige ser lidt nærmere på problematikken om den endelige beregning af lejeværdien af de beboelseshuse, der her er tale om.

Hauch: Det lovforslag, vi her behandler, er jo forslag til en vurderingslov, men det

[Hauch.]

fremgår klart af det, den højtærede finansminister sagde i sin fremsættelse, at det er en vurderingslov, som også har forbindelse med hele vor planlægningslovgivning; dette er folketinget fuldstændig opmærksom på.

Da vi forrige år havde en teknisk ændring i vurderingsloven til behandling, drøftede vi i udvalget det problem, som finansministeren nu prøver at finde en løsning på, og ikke mindst efter at have hørt det ærede medlem hr. Ove Hansen vil jeg gerne minde om, at et enigt udvalg, da det den 11. marts 1967 afgav en tilføjelse til betænkningen vedrørende det lovforslag, som blev udskilt som lovforslag nr. 25 b, gav udtryk for, at de arealer, som omhandles i det i dag foreliggende lovforslag, i almindelighed vurderes for højt, hvilket medfører beskatningsproblemer, der tillige skaber vanskeligheder på andre områder, f. eks. med hensyn til den mellemkommunale refusion. I enighed opfordrede det daværende udvalg finansministeren til snarest at tage spørgsmålet om vurderingspraksis med hensyn til arealer i byernes yderzoner op til overvejelse.

Baggrunden for de tanker, vi havde gjort os i udvalget, var en henvendelse til den daværende boligminister fra byudviklingsudvalget for Københavnsegnen, der klart sagde, at bondegårdsreglens bortfald medvirkede til at forstærke tendensen til en i planlægningsmæssig henseende uheldig bymæssig anvendelse af landbrugsbygninger og landbrugsjord i store dele af vort land.

Det lykkedes ikke den tidligere regering at komme til vejs ende med et forsøg på at bøde på det ad administrativ vej; det havde den daværende finansminister givet tilsagn om, men det nåede han altså ikke. Der er derfor grund til at takke den nuværende højtærede finansminister, fordi han griber om nælden og løser problemet.

Vi kan fra mit partis side støtte lovforslaget; det giver på mere end ét punkt udtryk for tanker, som venstre i tidens løb har ført frem. Jeg er meget glad for, at den højtærede finansminister så klart i sin fremsættelse siger:

„... regeringen kan ikke finde det rimeligt, at det offentlige beskatter ejerne af en værdi, som man samtidig af planlægningsmæssige hensyn forbyder dem at realisere.“

Det er enkelt og klart sagt, og jeg går ud fra, at den højtærede finansminister står ved dette som grundlag for de forhandlinger, vi i udvalget kommer til at føre dels om dette lovforslag, dels om det konsekvenslovforslag, som den højtærede indenrigsminister fremsatte i går. For mig at se har altså et enigt folketing forrige år været af den opfattelse, at her var noget galt; noget, der skulle rettes, og var vi enige om det i marts forrige år, vil jeg tro, at vi skulle have gode muligheder for under udvalgsbehandlingen af dette lovforslag også at nå frem til enighed.

Jeg vil også gerne takke den højtærede finansminister, fordi han har medtaget den deling af vurderingen, hvorved vi får stuehuset og den grund, der dertil hører, vurderet for sig selv. Det kan have mange praktiske følger. Den højtærede finansminister ved også, at det har været inden for venstres tankegang på længere sigt at nå dertil — og jeg har ikke opgivet håbet om, at der kan nås enighed herom i det høje ting — at driftsjorden ikke beskattes, men at folk, der ejer fast ejendom, stilles ens i beskatningsmæssig henseende.

Med disse få bemærkninger skal jeg på mit partis vegne tilsige, at vi i udvalget vil arbejde for en hurtig gennemførelse af finansministerens lovforslag.

Nordqvist: Det foreliggende lovforslag er regeringens foreløbig sidste udspil i dens jordreform, og det radikale venstre kan i princippet acceptere lovforslaget, der jo er af vidtrækkende betydning. De bemærkninger, der er tilknyttet lovforslaget, kan jeg tiltræde. Jeg synes også, det er rimeligt at ændre de nugældende regler, der virker særdeles hårdt for landmænd, der bor i yderzonen. Jeg vil imidlertid gerne understrege, at det er vigtigt, at vi fastholder, at bondegårdsreglen kun skal gælde for jorden og ikke, når vi skal vurdere bygningerne.

Jeg vil også gerne pege på problemet om den rette ansættelse af ejendom af hensyn til formuebeskatning. Der er det jo handelsværdien, man skal lægge til grund, og det er ikke givet, at handelsværdien og den vurdering, man når frem til efter det foreliggende lovforslag, er det samme. Det problem må vi se på i udvalgsbehandlingen.

Jeg vil understrege, at det foreliggende

[Nordqvist.]

lovforslag har en nær sammenhæng med begreberne tilbudspligt og frigørelsesafgift, og jeg håber derfor, at lovforslag vedrørende disse to ting fremsættes så betids, at udvalgsbehandlingen her kan tage fornødent hensyn dertil.

Jeg kan også tiltræde, at landejendommens stuehuse fremover vurderes særskilt. Jeg tror nok, at for mange landmænd, og måske også for landmænd uden tilknytning til landbrug som sådant, vil den foreslåede regel betyde en væsentlig forhøjelse af lejeværdien for de pågældende. Der er i den forbindelse et særligt problem, jeg gerne vil berøre, nemlig at der findes en del bygninger, som er blevet fredet uden erstatning til de pågældende ejere — bygninger, som disse skal vedligeholde og bevare i den tilstand, man nu har forlangt fra fredningsmyndighedernes side. Jeg vil gerne, at man i udvalget undersøger, om det foreliggende lovforslag måske ikke virker urimeligt over for disse ejere.

Jeg imødeser og forventer en grundig udvalgsbehandling af dette lovforslag, og jeg kan med det samme tilsige det radikale venstres positive medvirken til dets gennemførelse.

Gert Petersen: Fra socialistisk folkepartis side kan vi tilsige lovforslaget en vis velvilje under ganske bestemte forudsætninger. For så vidt angår den nuværende situation, er det rigtigt, at der eksisterer vanskeligheder i forbindelse med den ophævelse af bondegårdsreglen, som fandt sted i 1965. På den anden side må man erkende, at der for en række ejendomme i yderzoneområderne, især i Københavnseggen, vitterlig er store udstykningsforventninger, som giver sig udslag i jordens handelsværdi. Derfor finder vi, at det, man gjorde i 1965, i og for sig var rigtigt.

Det er naturligvis meget rigtigt, som finansministeren siger i sin fremsættelse, og som det også siges i bemærkningerne, at dette forhold kan vanskeliggøre planlægningen, for — og jeg tillader mig at citere finansministeren:

„Så længe zonebåndet består, er ejerne afskåret fra at udnytte jorden til den benyttelse, som vurderingen forudsætter, og regeringen kan ikke finde det rimeligt;

at det offentlige beskatter ejerne af en værdi, som man samtidig af planlægningsmæssige hensyn forbyder dem at realisere.“

Men her kan man, som jeg har været inde på, ikke se bort fra den realitet, som er de høje grundpriser, der hænger sammen med en forventning. Jeg er helt enig med hr. Ove Hansen, der vist var inde på det, om, at hvis man under de nuværende betingelser skal genindføre bondegårdsreglen — altså beskatte jordværdien, som om der ikke eksisterede nogen udstykningschancer i disse områder — så må man samtidig se på kapitalvindingsafgiftsspørgsmålet og på den måde sikre, at der ikke sker misbrug.

Der er en bestemt forudsætning, som kan opfyldes, som vi i og for sig håber bliver opfyldt, og som efter vor opfattelse vil gøre det helt rimeligt at genindføre bondegårdsreglen, og det er gennemførelsen af principperne i det lovforslag, regeringen er kommet med om land- og byzoner. Hvis de bliver gennemført, måske med nogle ændringer, som vi naturligvis gerne så — men jeg vil dog sige, at selve planlægningsprincippet i lovforslaget kan vi tilslutte os — sker der en klar opdeling mellem byzoner og landzoner, således at hele landet bliver opdelt i enten by- eller landzone. Hvis landzonebåndet bliver konsekvent og man sikres mod alt for mange tilfældige dispensationer, der kan skabe forventninger om værdistigninger i bestemte områder, ja, så er der en helt klar rimelighed i at gennemføre bondegårdsreglen i alle landzoneområderne. Under disse omstændigheder vil vi kunne give en temmelig uforbeholden tilslutning. Men hvis situationen forbliver, som den er i dag, må vi se nærmere på det i udvalget, og vi vil så også gerne have inddraget de øvrige spørgsmål om beskatning af jord og ejendomme i forhandlingen i udvalget.

Det forslag, som tilsigter en ændring af § 33; altså en udskillelse af stuehuset, forekommer os at være et rimeligt skridt at tage.

Sigsgaard: Bondegårdsreglens anvendelse på landbrugene i landzonerne rejser nogle spørgsmål. For det første kunne man spørge sig selv, om reglen også burde anvendes på landbrug i byzone, eller om der altid i byzonerne skal ske en opvurdering. Så vidt jeg kan se, tager lovforslaget ikke klar stil-

[Sigsgaard.]

ling til det spørgsmål. Rent logisk må det være konsekvensen, men jeg er i tvivl om, hvorvidt en sådan opvurdering i byzonerne er ønskelig. Rummeligheden i byzonerne er og vil blive så stor, at landbrugsjord kan være inddraget og først blive taget i anvendelse til byformål efter flere års forløb. En opvurdering i sådanne tilfælde kan medføre de samme ulemper for bl. a. planlægningen, som man nu søger afhjulpet for landzonernes vedkommende. En opvurdering vil i hvert fald med sikkerhed gøre de offentlige jordkøb dyrere, og gennemførelsen af fornuftige tidsfølger og fornuftige investeringsprogrammer for byzonerne vil blive vanskelig. Derfor bør værdistigningen nok søges inddraget på anden måde end gennem opvurdering.

Men det er nok ikke gjort med at ændre regler alene. Den regel om opvurdering efter fremtidsmuligheder, der nu skal ændres, blev i sin tid indført, fordi det havde vist sig, at spekulanter købte landbrugsjord op til høje priser i forventning om en gevinst ved overgang til inderzone, mens vurderingsmyndighederne var bundet til at vurdere området som landbrugsjord. Det betød, at spekulanterne, der lå og ventede med jorden, slap med at betale ret lave grundskatter, og det er altså den regel, der skal genindføres. Jeg er selvfølgelig til en vis grad enig med hr. Gert Petersen i, at problemerne til dels vil bortfalde, hvis det lovforslag om by- og landzoner, der er fremsat, gennemføres efter sit hovedprincip; men jeg tror nu også, at det kun bliver til dels. Jeg tvivler nemlig på, at man vil være i stand til at fastlægge afgrænsningen mellem by- og landzoner for meget lang tid fremover, sådan som tanken egentlig er. Jeg tror, vi vil komme til at opleve, at grænserne alligevel skal flyttes, og i det omfang det bliver tilfældet, vil problemet fortsat eksistere.

Det vil altså sige, at det foreliggende lovforslag, hvis man ikke får gennemført by- og landzonenloven, eller hvis den bliver væsentligt ændret, vil betyde frit slag for spekulanterne, og det vil også, selv om den bliver gennemført, betyde bedre muligheder for dem, hvis man vel at mærke ikke igennem jordlovgivningen i øvrigt forhindrer dem i at indkassere spekulationsgevinsten. Det kan forhindres på forskellig måde. Man har fra socialdemokratiets og SF's ordføreres side

talt om kapitalvindingen, men der er jo forskellige veje, man kan gå, og det skal man nok overveje under udvalgsarbejdet. Man kunne f. eks. indføre det Illumske princip, hvorefter ejendomsretten kun vedrører værdien efter hidtidig anvendelse. Det kan i og for sig anvendes såvel i land- som i byzoner, og det vil egentlig svare udmærket til, at man i regeringen nu finder, at ejerne ikke skal betale skat af den samfundsskabte værdistigning. Når de ikke skal betale skat af den samfundsskabte værdistigning, kan man spørge, om det så er rimeligt, at de skal kunne indkassere den.

Men alt det bliver jo vanskeligt at vurdere, før vi ser regeringens mere samlede jordlovsudspil. Det vil altså sige, at før vi har set, om regeringen vil forhindre spekulation gennem den øvrige jordlovgivning, kan vi ikke gå ind for det foreliggende lovforslag. Vi må se det i den sammenhæng, som det hører hjemme i. Det kan være et godt forslag, det kan også være et skidt forslag, det afhænger fuldstændig af det, der skal komme på jordlovgivnings område, og det vil altså sige, — det vil jeg da tilråde — at man venter med at tage stilling til forslaget, indtil man kender udspillet.

En mindre ting, jeg vil pege på, er henstandsordningen, som jo havde til formål at afbøde de uheldige virkninger af bestemmelsen fra 1965 om opvurderingen. Det er vel et spørgsmål, om der fortsat er grund til at have henstandsmuligheden, som vel i øvrigt kun er udnyttet i begrænset omfang, men det er også noget, udvalget kan tage stilling til.

Hvad angår den foreslåede ændring til § 33 om stuehusene, er en sådan ændring nok teoretisk rigtig, men der rejser sig det spørgsmål, hvad regeringen yderligere tilsigter med den særskilte vurdering af stuehusene. Hvis man inden for indkomstbeskatningen vil til at ansætte lejeværdi af stuehusene efter samme regler som for enfamilieshuse, d.v.s. til $2\frac{3}{4}$ pct. af vurderingen og derefter fradrag af 1 pct. til vedligeholdelse samt fradrag for skatter og renter af eventuelle lån, sådan at man nu får en kunstigt lav lejeværdi af stuehuse med tilhørende muligheder for et kunstigt underskud, der kan trækkes fra i den skattepligtige indkomst, så er jeg knap så begejstret, som jeg måske ellers ville være for forslaget, for i så fald bliver der jo

[Sigsgaard.]

tale om et camoufleret landbrugstilskud, og så synes jeg, man skal være betænkelig. I det omfang der skal gives landbrugstilskud, skal det i hvert fald ikke være camoufleret; det er der alt for mange af dem der er i forvejen. Det spørgsmål vil jeg altså bede om at man kigger på under udvalgsarbejdet.

Må jeg slutte med en lille bitte detalje, der måske snarere hører hjemme i udvalgsarbejdet, men dér kan jeg jo ikke være med. Jeg vil lige foreslå, at man i de to foreslåede ændringer til § 40, hvor der står, at annonceringen skal ske „i den lokale dagspresse“, nøjes med at skrive „i den lokale presse“. Mange steder er dagspressedækningen diffust spredt på en masse blade, mens man måske har distriktsblade, der kommer en eller to gange om ugen, og som giver en langt større dækning. Det er en lille ting, som man måske lige skulle rette, og som nemt kan rettes.

Finansministeren (Poul Møller): Ved udarbejdelsen af dette forslag har der været tre hensyn, som har gjort sig gældende, hvoraf de to faldt sammen og tilsigtede den samme konklusion, mens det tredje gik den modsatte vej.

Ud fra vurderingsmæssige synspunkter har det været således, som det også er fremgået af tidligere debatter i det høje ting, at man helst ville fastslå handelsværdien også for jordens vedkommende, mens derimod ud fra planlægningsmæssige synspunkter og ud fra hensynet til den enkelte ejer eller bruger det synspunkt har gjort sig gældende, at så længe man bruger jorden til det formål, hvortil man oprindeligt har købt den, og man ikke har udstykket eller tænkt sig at gøre noget andet med jorden, skal man ikke beskattes, fordi byen er ved at vokse ud til den.

Hr. Ove Hansen var inde på det synspunkt, om det kunne stride mod udstykningshensynene, at man nu genindførte bondegårdsreglen. Netop fordi den kun vedrører yderzonerne eller det, som i fremtiden bliver kaldt landzonerne, hvor man ikke må udstykke, og hvor der ikke er nogen fri udnyttelsesmulighed for disse jorder, siger planlægningsfolkene, at der i det lange løb bliver et sådant pres på udstykningstrangen, fordi man skal betale af den høje vurdering, at myndighederne til

sidst ikke kan forbyde udstykninger til sommerhuskolonier, havebrugskolonier eller hvad ved jeg. Derfor beder planlægningsfolkene om, at man nu lægger det fast, således at der ikke bliver en skattemæssig bevæggrund til til sidst at bøje sig for et pres for en udstykning et sted, hvor man ud fra almindelige byudviklingsformål må anse det for uhensigtsmæssigt. Det er disse synspunkter, der har ført til, at lovforslaget er fremsat.

Man har jo prøvet på, som det også er nævnt af hr. Ove Hansen og andre ærede ordførere, at råde bod på misforholdet igennem henstandsordningen, men det er også en kendsgerning, at henstandsordningen er blevet meget lidt benyttet, og at den samler sammen på jorden en gæld, som til sidst bliver ret så belastende for den pågældende ejer.

Hr. Ove Hansen og andre ordførere stillede mig spørgsmålet, hvad der skal ske, hvis et jordstykke, som nu bliver omfattet af bondegårdsreglen, inddrages i inderzonen. Det er for det første regeringens tanke at fremsætte et forslag, som medfører en omvurdering af denne jord. Jeg vil gerne sige til hr. Gert Petersen, at det bliver ikke en opvurdering i alle tilfælde, men det er i hvert fald en omvurdering. Ved omvurderingen må der naturligvis tages hensyn til, om dette stykke jord inddrages i inderzonen på en sådan måde, at der kun ud i en fjern fremtid er en udstykningsmulighed eller en mulighed for en mere hensigtsmæssig anvendelse af jorden. Hvis denne fremtid er meget fjern, vil der naturligvis blive taget hensyn hertil ved selve vurderingen. Hvis det derimod er en nærliggende mulighed, at man ret hurtigt kan få udstykningstilladelse, og det passer ind i byudviklingsplanen for de kommende år, ja, så vil naturligvis en opvurdering finde sted. Det betyder i sig selv, at grundskylden med det samme bliver højere for dem, der sidder på ejendommen.

For det andet er det regeringens tanke samtidig at indføre en frigørelsesafgift, som skulle presse et udbud af grunde frem, der ligger således placeret i inderzonen, at de meget hurtigt skal anvendes til byudviklingsformål.

Med hensyn til stuehusdiskussionen takker jeg hr. Ove Hansen for hans principielle

[Finansministeren.]

tilslutning. Hr. Ove Hansen spurgte, hvordan det går med den kommunale ejendomsbeskatning. Jeg tror, at lovforslag herom vil blive fremsat, inden udvalgsbehandlingen af dette lovforslag kommer i gang.

Hr. Niels Ravn stillede mig et spørgsmål med hensyn til byrdefordelingsberegningerne i fremtiden imellem stat, amt og kommune, og om man her havde taget hensyn til den nedgang i den kommunale ejendomsskat, der finder sted ved bondegårdsreglen. Det vil jeg gerne undersøge og vil besvare spørgsmålet over for udvalget.

Jeg vil også tro, at man ved vurderingerne af stuehusene naturligvis vil tage hensyn til, ligesom man gør ved andre ældre huse, om de i øvrigt er hensigtsmæssige til det formål, de nu anvendes til. Vi ved jo godt fra en række bygningsvurderinger, at fordi huset er stort og har mange værelser, er det ikke dermed nødvendigvis givet, at det også skal vurderes højt, for dets handelsværdi er jo ikke i vore dage afhængig af dets størrelse. Man kan næsten sige, at for visse ejendomme vedkommende er værdien omvendt proportional med størrelsen, fordi man ikke i dag har nogen interesse i at få disse 11-12-13 værelser, som der kan være i nogle stuehuse.

Jeg er enig med hr. Nordqvist i, at der naturligvis er en nær sammenhæng imellem dette, at et stykke jord, så længe det ligger i yderzonen, vurderes lavt til landbrugsanvendelse, mens det, når det kommer ind i inderzonen, underkastes den anden vurdering. Dermed er der en nær sammenhæng mellem tilbudspligtsproblemet og frigørelsesafgiftsproblemet.

Med hensyn til henstandsordningen spurgte hr. Sigsgaard, om den skulle fortsætte. Jeg kan henlede opmærksomheden på det forslag, indenrigsministeren fremsatte i går, hvorefter henstandsordningen ophører fra 1. april 1969, således at man fra denne dato — efter regeringens tanker i hvert fald, hvis de godkendes af folketinget — ikke længere har mulighed for henstandsordning, fordi man simpelt hen sættes i skat af et beløb, som er grundlaget, basisbeløbet, før henstand overhovedet kan søges.

Hr. Sigsgaard henstillede, at „den lokale dagspresse“ blev ændret til „den lokale

presse“. Det er et spørgsmål, som jeg tror udvalget og jeg i fællesskab vil kunne overveje. Jeg ved ikke, om det hører med til dagspressens monopoler, at det skal være her, annoncering skal foregå, men man kan vel også, selv når det drejer sig om en så mægtig faktor i vort samfund som dagspressen, måske fra folketingets side på et enkelt lille område se, om man kan bryde dette monopol.

Ove Hansen: Hr. Hauch omtalte den foreslåede deling mellem værdiansættelsen for stuehuset og for den øvrige ejendom i landbruget og anså denne deling for en fordel, for dermed lå det lidt lettere, hvis man — sådan forstod jeg nogenlunde det, hr. Hauch sagde — skulle fjerne grundskatterne. Jeg ved godt, at det er venstres synspunkt, at det er en skat på produktionen — jeg har nu en anden opfattelse — men jeg vil gerne spørge finansministeren direkte: agter regeringen at stille forslag om, at grundskatter ophæves på landbrugsjord?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens lønningsvæsen m. v.

(Lovforslaget (nr. 103) findes i tillæg A. sp. 2217, fremsættelsen i tidenden sp. 1989).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 4-6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd.

(Lovforslaget (nr. 104) findes i tillæg A. sp. 2249, fremsættelsen i tidenden sp. 1989).